

**KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU
OSAKEYHTIÖ**

**TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
2017**

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat	1
1.2	Olennot tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen	2
1.3	Onnistumiset tavoitteiden, tunnuslukujen ja toiminnan perusteella	4
1.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	8
1.5	Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta	9
1.6	Henkilöstö	10
1.7	Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen	11
1.8	Hallituksen esitys yhtiön tulosta koskeviksi toimenpiteiksi	13
1.9	Yhtiön osakkeet	13
2	TILINPÄÄTÖS	14
2.1	TULOSLASKELMA	14
2.2	TASE	15
2.1	RAHOITUSLASKELMA	16
2.2	LIITETIEDOT	17
2.2.1	Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	17
2.2.2	Tuloslaskelman liitetiedot	18
2.2.3	Taseen liitetiedot	21
2.2.4	Vakuudet ja vastuusitoumukset	23
2.2.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	23
2.2.6	Muut sidotut rahastot	24
	ALLEKIRJOITUKSET	25
	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	25
	LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA JA SÄILYTYSTAVOISTA	26

1 TOIMINTAKERTOMUS

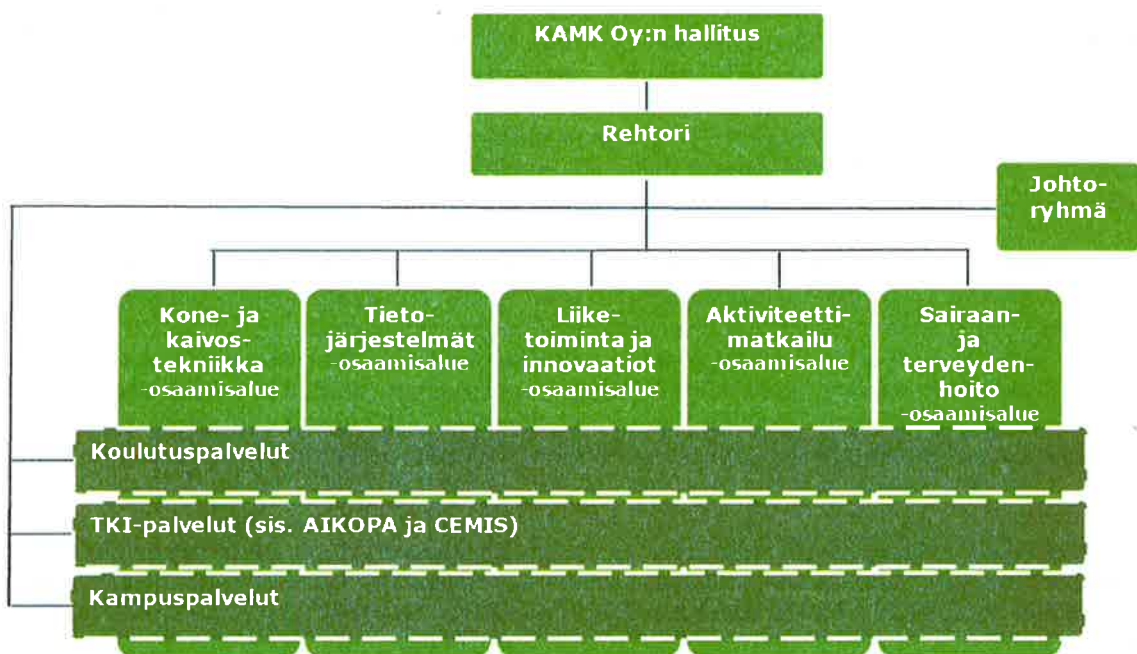
1.1 Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Kajaanin ammattikorkeakoulu (KAMK) yhtiöitettiin 1.1.2014 osana valtakunnallista ammattikorkeakoulu-uudistusta. Yhtiökokous muutti 21.8.2014 yhtiöjärjestyksen vastaamaan 1.1.2015 voimaan tullutta uutta ammattikorkeakoululakia ([932/2014](#)). Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n omistaa Kajaanin kaupunki. Osakeyhtiön yleistä hallintoa ja taloutta johtaa osakeyhtiön hallitus ja yhtiötä johtaa toimitusjohtaja, joka toimii samalla rehtorina. Yhtiön toimitusjohtajana/rehtorina toimii Turo Kilpeläinen ja varatoimitusjohtajana/rehtorin sijaisena hallinto- ja talousjohtaja Merja Mäkinen. Toimitusjohtaja/rehtori Turo Kilpeläinen irtisanoutui tehtävästään 1.3.2018 alkaen. KAMK Oy:n hallitus valitsi 21.12.2017 uudeksi toimitusjohtaja/rehtoriksi Matti Sarénin, joka aloittaa tehtävässään 1.3.2018.

Yhtiökokous valitsi/vahvisti 23.8.2017 alkaen KAMK Oy:n uuden hallituksen. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Aki Räisänen. Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Antti Kääriäinen.

KAMKin perusorganisaatio koostuu viidestä osaamisalueesta: kone- ja kaivostekniikka, tietojärjestelmät, liiketoiminta ja innovaatiot, aktiviteettimatkailu sekä sairaan- ja terveydenhoito. Osaamisalueita läpileikkaa palveluperiaatteella toimivat koulutus-, TKI- ja kampuspalveluiden asiantuntijapalvelut.

Kajaanin ammattikorkeakoulun organisaatio vuodesta 2016 alkaen

Oulun yliopiston, KAMKin ja Kajaanin kaupungin syksyllä 2008 allekirjoittaman sopimuksen mukaan jatkettiin Kajaanin korkeakoulukonsortion toimintaa. Konsortioyhteistyötä toteutetaan duaalimallin pohjalta, jossa korkeakoulut toimivat itsenäisinä koulutusorganisaatioina omilla profiileillaan, toisistaan poikkeavilla tutkinnoilla, tutkintonimikkeillä ja tehtävillään, mut-

ta tiivistä yhteistyötä tehden. Konsortion toimintaa johtaa strategiaryhmä, johon kuuluvat Oulun yliopiston ja KAMKin rehtorit, KAMKin kehitysjohtaja (TKI), Kajaanin yliopistokeskuksen johtaja ja Kajaanin kaupunginjohtaja.

Oulun yliopiston ja KAMKin aikuis- ja täydennyskoulutuksen yhteisen suunnittelu- ja palveluyksikön AIKOPAn yhteistoimintasopimus allekirjoitettiin 25.2.2010. Sopimus mittaus- ja tietojärjestelmien tutkimus- ja koulutuskeskus CEMISin käynnistämisestä allekirjoitettiin 17.9.2010. Keskuksessa ovat mukana KAMK:n ja Oulun yliopiston lisäksi Jyväskylän yliopisto, Teknologian tutkimuskeskus VTT sekä CSC tieteen tietotekniikan keskus, Kajaanin kaupunki ja Sotkamon kunta.

CEMIS- ja AIKOPA-toimintojen ohella Kainuussa tapahtuvaa, alueen kehittymistä tukevaa korkeakoulutasoista yhteistyötä viedään systemaattisesti eteenpäin KAMK:n ja Kajaanin yliopistokeskuksessa toimivien yliopistojen yhdessä määrittelemän Kainuun korkeakoulustrategian (KKKS) avulla.

1.2 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2017 oli KAMK Oy:n neljäs toimintavuosi. Ammattikorkeakoulut ovat osa suomalaista korkeakoululaitosta, johon kuuluu 23 ammattikorkeakoulua ja 14 yliopistoa. Viime vuosina korkeakoulujen ja ennen kaikkea niiden toimipisteiden määrä on vähentynyt. Ammattikorkeakouluja ja yliopistoja säädellään eri lakien sekä toisistaan poikkeavien rahoitusmallien avulla. Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa korkeakoulujen toimintaa. Nykyistä tuloskautta (2017-2020) koskevat sopimusneuvottelut käytiin ministeriössä syksyllä 2016.

Ammattikorkeakoulut ovat osakeyhtiöitä, ja valtion rahoitus jaetaan korkeakouluille tuloksiin perustuvan rahoitusmallin kautta. Hyvän tuloksellisuuden perusteella KAMKin perusrahoitus vuonna 2017 säilyi vuoden 2016 tasolla (12,3 m€). KAMKin saama strategiarahoitus kasvoi merkittävästi 750.000 euroon (2016: 400 t€). Lisäksi KAMKilla jatkui valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaisesti 2x20 opiskelijasuman purkuun tarkoitettua aloituspaikkaa (4 6.000 €/opiskelija/vuosi = 240.000 €/v) tietojenkäsittelyn koulutuksessa. Perusrahoitusta täydentävän rahoituksen (pääasiassa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan hankittu rahoitus) hankinnassa onnistuttiin edellistä vuotta paremmin.

Organisatorisesti KAMK'24-strategian toimeenpanoa jatkettiin. Pitkäjänteinen kehittämistyö on ollut tärkeässä roolissa tuloksellisuuden ja siten valtion perusrahoituksen ylläpidossa tilanteessa, jossa AMK-rahoitusraami on viimeisen neljän vuoden aikana tippunut 25 %. Strateginen kehittäminen on vastannut lyhyen ja pitkän aikavälin kehittämisen vaateisiin. Strategisen kehittämisen onnistuminen näkyi edellisissä sopimusneuvotteluissa ministeriön kanssa mm. siinä, että KAMKin tutkintokatto kasvoi 23 tutkinnolla. Vastaavasti strateginen perusrahoitus lähes tuplaantui edelliseen vuoteen nähden. KAMKin valtakunnallinen asema on vahva.

Vuodesta 2012 alkanut KAMK:n talouden ja toiminnan tasapainottaminen on perustoiminnan osalta onnistunut. Tilinpäätöksen tulos on viimeisten vuosien merkittävien rahoitusleikkausten jälkeen kohtuullinen. Kokonaishankevolyyymi oli 2017 4,584 m€ (2016 3,543 m€) KAMK panosti kehittämistoiminnan omavastuuosuuksiin 428 tuhatta euroa (2016 350 t€). Omavastuuosuuksien kasvuun on seuraavina vuosina varauduttava keskeisten rahoitusohjelmien edellyttäessä jatkossa suurempaa omaa panostusta.

Henkilöstön työhyvinvointi parani hieman (3,2/4, edellinen 3,1/4). Tuloksessa näkyy strategiseen uudistumiseen liittyvä pitkäjänteinen työ. Tuloksesta huolimatta jatkuva korkeakoulu-

järjestelmätason epävarmuus sekä resurssileikkaukset vaikuttavat henkilökunnan jaksamiseen. Vuoden 2016 rahoitusmittareilla mitattuna KAMK oli Suomen neljänneksi tuloksellisin AMK, joka osaltaan asettaa haasteita rahoitusmallin toimintalogiikan näkökulmasta. Vuoden 2017 valtakunnallisia lopullisia tuloksia ei ole saatavilla, mutta ennakkotietojen mukaan KAMK on edelleen yksi Suomen tuloksellisimmista ammattikorkeakouluista. Konsortioyhteistyö Oulun yliopiston kanssa jatkui erinomaisen tuloksellisena.

Koulutustoiminnan kehittämisen osalta on edelleen kehitetty poikkialaista yhteistyötä (poikkialaiset tiimit ja koulutusten toteuttaminen), suunnattu sisäistä osaamisen kehittämistä opettajasta valmentajaksi -pedagogisen mallin edistämiseen sekä digitalisaation hyödyntämiseen opetuksessa ja ohjauksessa. On jatkettu aitojen työelämäprojektien toteuttamista, hyvien käytänteiden jakamista koulutusten kesken, nykyisiä resursseja vastaavan työnjaon sekä koulutuksen kansainvälistymisen edelleen kehittämistä. Suunniteltiin kaksi uutta englannin kielistä koulutusta: eSports-business ja liiketalouden Master-ohjelma. Lisäksi matkailun englannin kielinen koulutus käynnistyi uudelleen.

Lisäksi käynnistyi monimuotokoulutuksia Kuusamossa (rakennus- ja yhdyskuntatekniikka) ja Kuhmossa (sairaanhoitajakoulutus). Suunniteltiin käynnistettäväksi Raahessa rakennus- ja yhdyskuntatekniikan insinöörikoulutus 2018 tammikuussa.

TKI-toiminnan osalta poikkialaisen TKI-tiimin toimintaa jatkettiin ja vahvistettiin edelleen. Erityisesti toiminnan ennakkointiin ja sitä kautta tehokaasempaan toimintaan satsattiin. Aluekehitysrahoitukseen liittyvien haasteiden myötä korvaavien rahoituslähteiden löytäminen on keskeistä, joten toimintaa on suunnattu kansallisiin ja kansainvälisiin rahoituslähteisiin. Tästä tulee seuraamaan omarahoitusosuuksien kasvu. Myös liiketoimintapalveluihin on panostettu voimakkaasti. Liikevaihto kasvoi 2017 miltei 40%. Tulos on poikkeuksellisen hyvä selittyen mm. VR- ja mallinnuspalvelujen myynnin kasvulla, Kajaanin kaupungin inhouse- hankintojen kasvulla sekä useilla tapahtumilla. Liiketoimintapalvelujen tason pitäminen tällä tasolla on haastavaa. Osaaminen ja resursointi tulee ratkaista siten, että panokset ja tuotokset ovat tasapainossa. Hanketoiminnan resursointi ja budjetointi tullaan integroimaan nykyistä vahvemmin taloushallintoon.

1.3 Onnistumiset tavoitteiden, tunnuslukujen ja toiminnan perusteella

Yhtiön toiminta oli tappiollista. Liikevaihto nousi edellisen vuoden 16,3 miljoonasta noin 16,9 miljoonaan euroon ja yhtiön tappio oli 382.002,79 euroa, joka sisältää 150.000 euron pakollisen varauksen ja 86.852,01 euroa oikeudelliseen kiistaan liittyviä kustannuksia. ”Normaalin” toiminnan tappio oli 145.150,78 euroa. Yhtiön omavaraisuusaste ja maksuvalmius olivat erinomaisella tasolla.

Talouden tunnusluvut		
	2017	2016
Liikevaihto	16 918 165	16 280 231
Liikevoitto	-370 503	-78 680
Liikevoitto %:ia liikevaihdosta	-2,2	-0,5
Oman pääoman tuotto-%	-6,9	-1,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-6,9	-1,5
Omavaraisuusaste (%)	67,7	72,2
Quick ratio *)	3,0	3,6

*) laskettu konsernitilistä

Korkeakoulujen toiminnan todellinen vaikuttavuus näkyy parhaiten tarkasteltaessa korkeakoulun menestymistä ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin rahoitusmittareilla. Rahoitusmittareilla mitattuna KAMK:n tuloksellisuus kehittyi vuoteen 2016 nähden seuraavasti:

Rahoitusmittari	Mittarin painoarvo rahoitusmallissa	KAMK:n tulos		Tuloksen % -kehitys vuoteen 2016 verrattuna
		2016	2017	
Suoritetut amk-tutkinnot	40 %	310	319	+2,9
55 op suorittaneet	23 %	1206	1253	+3,9
Rahoituksessa hyväksiluetut opintopisteet	5 %	3943,5	5017	+26,4
Opiskelijapalaute	3 %	37022	40647	+5,0
KV-opiskelijavaihto	2 %	4929	4619	-6,3
Ulkopuolinen TK-rahoitus (tuhat €)	8 %	2714	3211	+18,3
YAMK-tutkinnot	4 %	28	36	+28,6
Henkilöstön KV-liikkuvuus	1 %	1020	1150	+12,8
Julkaisut	2 %	127	107	-17,2

TAULUKKO 1. KAMK:n rahoitusmittareiden tuloskehitysverailu vuosilta 2016 - 2017.

Vuoden 2017 valtakunnalliset mittaritulokset eivät ole vielä käytössä, joten rahoitusvaikutusta ei vielä voi arvioida. Rahoituksen määrään vaikuttaa korkeakoulun oman ja valtakunnallisen tuloskehityksen kolmen edellisen vuoden tulosten keskiarvo. Oma tuloskehitys ei siten automaattisesti tarkoita rahoituksen kasvua.

Vuoden 2017 tuloksissa amk-tutkintojen määrä kasvoi 9:llä 319 tutkintoon, mutta silti jäätin 343 tutkinnon tavoitteesta 24:lla. Ylempi amk -tutkintojen määrä kasvoi 8:lla 36 tutkintoon, mutta siinäkin jäätin 47 tutkinnon tavoitteesta 11 tutkintoa. 55 opintopistettä suorittaneiden määrä kasvoi ja rahoituksessa hyväksiluettujen opintopisteiden määrä kasvoi merkittävästi (26,4 %). Henkilöstön kv-liikkuvuus kasvoi, mutta opiskelijavaihto pieneni. Kansainvälisyyden edelleen kehittämiseksi suunniteltiin englanninkielinen liiketalouden alan eSports koulu, joka käynnistyy vuonna 2018.

Vuonna 2017 Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut AikOPAn KAMKin koulutukset tavoittivat 2378 opiskelijaa, josta avoimen AMK osuus on 806.

Ulkopuolisen TKI-rahoituksen osuus rahoitusmittariin hyväksyttävästä rahoituksesta nousi 18,3 %, mikä on hyvä tulos tiukassa kilpailutilanteessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tehdyn tavoitesopimuksen 2017 – 2020 tutkintotavoitteet vuosille 2017 – 2020 ovat:

Tavoitteet	Vuosina 2017 – 2020 keskimäärin	Toteuma vuonna 2016	Toteuma vuonna 2017
Ammattikorkeakoulututkinnot	343	310	319
Humanistiset alat, lääketieteet ja terveys- ja hyvinvointialat	90	80	96
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet ja palvelualat	150	142	138
Luonnontieteet, tietojenkäsittely ja tietoliikenne, tekniikan alat ja maatalous- ja metsätieteelliset alat	103	88	85
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet			
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	47	28	36

TAULUKKO 2. KAMK:n tavoitteiden toteuma vuosina 2017 - 2020 tavoitesopimukseen verrattuna

Vuonna 2017 KAMK:uun haki 2,3 (2016: 2,5) ensisijaista hakijaa yhtä aloituspaikkaa kohden.

Kajaanin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti KAMK Oy on laatinut palveluohjelman (tulokortin) vuodelle 2017. Palveluohjelma (tulokortti) toteutumineen esitetään seuraavassa:

7.11 Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy

Olennaiset tapahtumat 2017:

Vuosi 2017 oli KAMK'24-strategian toteuttamisen vuosi, jossa keskityttiin toiminnan tuloksellisuuden kehittämiseen lyhyellä ja toimintaedellytysten varmistamiseen pitkällä aikajänteellä. Valtion perusrahoituksen pienentyessä liiketoiminnan, erityisesti TKI-toiminnan kasvattaminen on oleellista. TKI-toiminnan euromääräinen osuus sekä muu hankeaktiivisuus kasvoivat vuonna 2017. Kansallisesti osallistuttiin aktiivisesti Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 -työhön. Samalla pyrittiin vaikuttamaan tulevan hallitusohjelman peruslinjauksiin ja tavoitteisiin.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa rehtori

Tavoite 2017	Toteutunut 2017
Selviytyminen omalla rahoituspohjalla	Talousarviossa pyrittiin 0-tulokseen, mutta tilikauden tappio on 382.002,79 euroa, joka sisältää 150.000 euron pakollisen varauksen ja 86.852,01 euroa oikeuskiistaan liittyviä kuluja. "Normaalin" toiminnan tappio on 145.150,78 euroa.

Kaupunkistrategiaa toteuttavat tulokortit

Raportointivastuussa rehtori

Halu auttaa yritysten kasvua

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	Nykytila TP2016	Tavoite 2017	Toteutunut 2017
	Aloittaa yrittäjänä (valmistuneet) / vuosi	4	17	11
	TKI-toiminta euroina	3,5 M€	~ 3,7 M€	4,6 M€

Osaavan työvoiman saatavuus turvataan

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	Nykytila TP2016	Tavoite 2017	Toteutunut 2017
	Suoritetut tutkinnot	310	320	319
	Ylemmät tutkinnot	28	42	36
	Avoim AMK, opintopisteet	3 969 (sis. maahanmuuttaja ja erikoistumiskoulutus)	3 800	5 017

Saavutettavuuden parantaminen

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	Nykytila TP2016	Tavoite 2017	Toteutunut 2017
	Avoimen amk:n opintopisteet	3 969 (sis. maahanmuuttaja ja erikoistumiskoulutus)	3 800	5 017
	AIKOPAn opiskelijamäärä	yht. 3366, josta KAMK 1709	Yhteensä 3 900, josta KAMK 1 600	Yhteensä 4 458, josta KAMK 2 376

Kokonaisvaltainen asiakastuntemus ohjaa palvelujen järjestämistä ja tehostaa palvelujen tuotantoa

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	Nykytila TP2016	Tavoite 2017	Toteutunut 2017
	Opiskelijatytytyväisyys prosentteina	70,6	82 (huom. mittaristo muuttui 2015 ja 2016)	71,1
	AIKOPAN asiakaspalaute (1–5)	4,2	4,3	4,23

Positiivinen mielikuva viihtyisästä ja sujuvien palvelujen Kajaanista

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	Nykytila TP2016	Tavoite 2017	Toteutunut 2017
	Vetovoimaisuus (nuorten koulutuksen 1. sijaiset hakijat/aloituspäikkä)	2,5	3,3	2,3

Kuntalaisten omaehtoinen hyvinvoinnin lisääminen

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	Nykytila TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 2017
	Henkilöstön työhyvinvointi (1–4)	3,1	3,3	3,2

Riskit TA 2017	Kuvaus TA 2017	Johtopäätökset 2017
Keskeiset riskit	Perusrahoituksen vaihtelut 100 % tulosrahoituksessa AMK-sektorilla ja muutokset valtakunnallisessa korkeakoulupolitiikassa Kansallisen TKI-rahoituksen vähenemisen vaikutukset TKI-toiminnan omarahoituksen riittävyys ICT:n toimintahäiriöt Sote-uudistuksen vaikutukset Alueen vetovoiman vaikutus osaavan työvoiman saantiin AIKOPAn ja CEMIS-toiminnan tuloksellisuuden ylläpitäminen (rahoituksen niukkuus)	KAMK on kestävästi yksi tuloksellisimmista AMKeista, samoin tulokset ovat kasvussa. Rahoitusmallin toimintalogiikka haastaa KAMKin perusrahoituksen tason. Erityisesti opiskelijarekrytoinnissa, tutkintosaannossa ja ulkoisen rahoituksen hankinnassa on jatkossa onnistuttava. Valtakunnallisen korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen hallinta edellyttää oma-aloitteellisuutta. Alueellisen yhteistyön tärkeys on suurempi kuin koskaan aiemmin. Strategisten kumppaneiden avulla KAMKin tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta voidaan kasvattaa.

Henkilöstö, htv2	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kajaanin Ammatti-korkeakoulu Oy	185	190	192

1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomalaiseen korkeakoululaitokseen on kohdistunut valtavia rahoitusleikkauksia. Globaalin ja valtion talouden heikossa tilanteessa Suomessa käytössä oleva korkeakoululaitoksen duaalimalli on paikoin kyseenalaistettu. Valtion talouden tasapainottaminen voi vaikuttaa radikaalisti koko suomalaisen korkeakoulujärjestelmän ja siten myös Kajaanin ammattikorkeakoulun tulevaisuuteen. Mikäli valtion kestävyysvajeen kuromiseksi tehtävät lisäleikkaukset kohdentuvat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alalle, korkeakoulujärjestelmään ja sitä kautta AMK-sektorille, olemassa olevia perustavanlaatuisia rakenteita tulee tarkastella uudestaan.

Parhaillaan on käynnissä opetusministerin vetämä työ suomalaisen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision ja sitä toteuttavan tiekartan laatimiseksi aina vuoteen 2030 asti. Visiotyö näyttää etenevän KAMKin kannalta toivottuun suuntaan, eikä siitä sellaisenaan näyttäisi aiheutuvan KAMKia kohtaan merkittäviä rakenteellisia paineita. Yhteistyön vaade korostuu organisatorisen vaikuttavuuden kasvattamiseksi. Valtakunnalliset korkeakoulurakenteet ovat kuitenkin liikkeessä esimerkiksi Tampereella, Lappeenrannassa/Lahdessa ja Lapissa. Visiotyön yhtenä ilmentymänä on se, että yliopistot ovat ostaneet ammattikorkeakoulujen osakkeet ja tulleet siten niiden omistajiksi. Erityisesti yliopistokeskuspaikkakunnille tällainen kehitys on vilkasta. Mikäli jatkossa siirrytään yhden lainsäädännön piiriin (eli luovutaan AMK- ja yliopistolaista), kyseiset omistusjärjestelyt voivat muuttaa ammattikorkeakoulujen asemaa merkittävästi.

KAMK on vakavarainen, tuloksellinen ja aluevaikuttava korkeakoulu. KAMKilla on valtioneuvoston toistaiseksi voimassa oleva toimilupa ilman kehittämisvelvoitteita. KAMKin valtakunnallinen asema on vahva. Tuloksellisena ammattikorkeakouluna merkittävin KAMKin tulevaisuuteen vaikuttavana riskinä toimii rahoitusmalli ja siinä vuoden 2017 alusta voimaan tulleet muutokset. Rahoitusmittareista amk-tutkinnoissa, 55 op suorittaneiden määrässä ja ulkoisen rahoituksen määrässä menestyminen tulee ratkaisemaan KAMKin perusrahoituksen määrän. Uuteen malliin sisältyi aiemman mallin mukainen siirtymäkausi (rahoituksen muutoksia tasaava jakso) ja samalla otettiin käyttöön tutkintokatto. Rahoitusmallin uudistamista pohditaan parhaillaan niin vuoden 2019 kuin 2020 osalta.

Vuonna 2017 otettiin käyttöön lukukausimaksu EU-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. KAMKin lukuvuosimaksu on 6 000 €/v EU ja /EFTA-maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta. Kun opiskelija saa suoritettua 55 op/v, hänen on mahdollista hakea apurahaa 50 % lukuvuosimaksusta. Kyseisistä maista saapuvilta peritään kaksoistutkinnon osalta 1500 €. Mikäli tutkinto valmistuu määräajassa, on mahdollista saada 100 % tuki lukuvuosimaksulle. Maksun käyttöönotto vaikutti vähenevästi EUn ulkopuolisten opiskelijoiden hakeutumiseen KAMKin opiskelijoiksi. Maksavia opiskelijoita oli 9.

Hanketoiminnan volyymin ylläpito ja kasvattaminen sekä ulkoisen rahoituksen varmistaminen tulee jatkossa olemaan entistä haasteellisempaa. Kainuussa toimivien koulutus-, tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden yhteistyötä tulee syventää erityisesti CEMISin kautta. CEMISin tulevaisuus on tällä hetkellä turvattu vuoteen 2019. Niukkeneva aluekehitysrahoitus tulee kuitenkin aiheuttamaan sen, että kehitystyötä joudutaan tekemään huomattavasti pienemmillä resursseilla kuin aiemmin. Vähenevät kehittämisresurssit alueelta sekä tiukkeneva kansainvälinen ja kansallinen kilpailu TKI-rahoituksesta tulevat vääjäämättä vaikeuttamaan tuloksentelemiskykyä tulevina vuosina. TKI-toiminnan volyymi näkyy suoraan KAMKin tuloksessa. Vaikutus kertaantuu, koska valtion perusrahoituksesta 8 % tulee TKI-toiminnasta. Vuonna 2017 aloitettiin panostamaan TKI-toiminnan toteuttaminen palvelunmyyntinä. Tämän työn jatkaminen on tärkeää.

Vuoden 2015 aikana työstettiin ja hyväksyttiin KAMK'24-strategia, joka terävöittää KAMK'20-strategiassa määriteltyä profiilia ja tavoitteita. KAMKin visiona on kehittyä tekevimmästä Suomen älykkäimmäksi korkeakouluksi. Älykkäät ratkaisut toimii KAMKin profiilina, jota tukee viiden osaamisalueen toisiaan tukevat vahvuusalat.

KAMKin tulevaisuuden kannalta oleellista on säilyttää suhteellinen asema tuloksellisuusmitareille muihin korkeakouluihin nähden. Erityisesti tutkintotavoitteeseen pääsy tulee kaikin keinoin varmistaa. KAMKin resurssit on pystyttävä käyttämään oikein. Jatkossa osaamisalueperustainen strateginen, työjaollinen yhteistyö strategisten kumppaneiden kanssa niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla on ratkaisevan tärkeää. Toisaalta alueellinen yhteistyö koulutus-, tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden kanssa nähdään tärkeänä perustointojen kehittämistoimenpiteenä.

KAMK tulee jatkamaan toiminnan kehittämistä KAMK'24-strategian toimenpideohjelman ja sitä toteuttavien toimintasuunnitelmien mukaisesti. Strategisen johtamisen osalta johtamisrakenteiden, vallan ja vastuun sekä koko johtamisjärjestelmän ja johtamisen prosessin kehittäminen koko toiminnan laajuudelta on mennyt eteenpäin. Kansallisten ja kansainvälisten strategisten kumppanuuksien arkipäiväistämiseen, ennakointiin, entistä selkeämpiin tehtävän-/vastuukuviin sekä taloudenhallintaan kiinnitetään jatkossa yhä enemmän huomiota.

KAMKin tuloksellisuuden taso on valtakunnan kärkeä. KAMKin tuloksellisuus on kehittynyt positiivisesti usean vuoden ajan. Rahoitusmallin logiikka (tuloksellisuuden kasvu, ei taso) haastaa KAMKin tulevaisuuden kehittämisen tulevaisuudessa.

1.5 Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

KAMKin tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (TKI) -toiminta oli vuonna 2017 hankehakemusten määrällä mitattuna huomattavasti aktiivisempaa kuin aikaisemmin. Hankehakemuksia jätettiin yhteensä 79 kpl, edellisenä vuonna 62 kpl. Vuosina 2012- 2015 hakemusten määrä oli 30-40, joten tasoa on pystytty nostamaan. Osaamisalueista erityisesti kone- ja kaivostekniikka, aktiviteettimatkaileu sekä tietojärjestelmät jättivät aktiivisesti uusia hankehakemuksia. Eri-laisia rahoituslähteitä onnistuttiin hyödyntämään monipuolisesti. Hankehakemuksia jätettiin alueellisten rahoitusohjelmien lisäksi etenkin erilaisiin kv-rahoitusohjelmiin esim. Erasmus+, Nordplus ja Northern Periphery and Arctic programme.

Euromääräisesti KAMKin TKI-toiminnan kokonaisvolyyymi kasvoi merkittävästi 3,534 miljoonasta eurosta 4,484 miljoonaan euroon verrattuna vuonna 2017. Rahoitusmalliin hyväksyttävän ulkopuolisen TKI-rahoituksen määrä oli 3 211 t€, jossa kasvua 18,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. TKI-hanketoimintaan KAMK onnistui keräämään yksityistä rahoitusta TKI-toimintaan yhteensä 29,9 t€ (vuonna 2016 41,8 t€). Omarahoitusta KAMK osoitti TKI-toimintaan 428 t€ vuonna 2017 (2016: 350 t€).

Vuosi 2017 oli CEMISin seitsemäs varsinainen toimintavuosi. Vuotta leimasi uuden CEMIS-ohjelman käynnistäminen, vahva kansainvälisen yhteistyön kehittäminen sekä verkoston johtajan vaihto. CEMISillä oli vuoden 2017 lopulla kansainvälisesti ja kansallisesti rahoitettuja hankkeita samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. CEMISin kansainvälisesti rahoitettujen hankkeiden volyyymi on 0,48 m€, kansallisesti rahoitettujen osuus 5,6 m€. 110 henkilöä työskenteli CEMISissä.

KAMK toteuttaa aluekehitystehtävää koulutuksen ja TKI-toiminnan kautta. KAMKin tapa toimia integroi KAMK:n henkilökunnan ja opiskelijat osaksi alueen julkisen ja yksityisen sektorin kehittämistä. KAMKin henkilöstö on mukana kaikissa keskeisimmissä alueen kehittämi-

sen yhteistyöfoorumeissa ja toimenpiteissä. KAMKin saama palaute alueellisilta toimijoilta on positiivista.

1.6 Henkilöstö

Henkilöstön määrä on määritelty Kajaanin kaupungin ohjeiden mukaisesti henkilötyövuosina (htv) talousarviossa ja tilinpäätöksessä. Kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2017 oli 192,3 htv ilman harjoittelijoita, kasvua 6,6 htv, mikä johtui panostuksesta TKI-toimintaan. Henkilöstömäärästä opetushenkilöstöä oli 95 htv, ja muuta henkilöstöä 97,3 htv. Palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä vuonna 2017 oli 9.981.134,70 euroa.

Taulukko 3. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä ja henkilötyövuosimäärä henkilöstöryhmittäin 2016 ja 2017

	Lkm 2017	HTV2 2017	Lkm 2016	HTV2 2016
Opetushenkilöstö	98	95,0	100	96,6
TKI	46	42,0	43	33,7
Muu hlöstö	58	55,3	59	55,0
Luennoitsijat	2		12	
Sivutoimiset tuntiopettajat	17		27	
Harjoittelijat yms.	16		13	0,4
Yhteensä	237	192,3	242	185,7

HTV2 = palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt, pl. sivutoimiset ja luennoitsijat, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat.

Luennoitsijoista on ilmoitettu koko vuoden lkm. Vuoden 2016 organisaatiouudistuksen myötä koulutuspäälliköt ja johtajat siirrettiin muuhun henkilöstöön. Lisäksi huomiotava, että sivutoimisissa tuntiopettajissa on 2107 luvuissa henkilöitä, jotka ovat mukana Muu henkilöstö tai TKI-henkilöstön luvuissa.

Kajaanin ammattikorkeakoulussa vuosittain toteutettavan työyhteisön toimivuuskyselyn perusteella työtyytyväisyys on säilynyt hyvänä (3,2 asteikolla 1-4). Edelliseen vuoteen (3,1) nähden tulos on hieman noussut.

Tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki uudistuivat 1.1.2015. Työyhteisöjen kannalta tärkeimmät uudistukset liittyvät työpaikkojen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun. Työnantajalla, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 henkilöä, on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Uudistetun lainsäädännön mukainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma otettiin käyttöön 1.1.2016. Tasa-arvosuunnitelman mukaan miesten ja naisten tasa-arvo on toteutunut hyvin.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) ratkaisi 30.12.2016 neljän opettajan irtisanomisesta (YT-prosessi 2012) tehdyt valitukset. KHO hylkäsi valitukset kahden opettajan osalta ja totesi, että valitusten alaiset rehtorin ja liikelaitoksen johtokunnan päätökset eivät ole lainvastaisia, eikä niiden kumoamiseen valitusten johdosta ole syytä. Kahden irtisanotun opettajan osalta KHO kumosi rehtorin ja liikelaitoksen johtokunnan päätökset sillä perusteella, että kyseisten opettajien hoitamat tehtävät (ICT-alan opetus) eivät ainakaan vuonna 2013 olleet vähentyneet sillä tavalla olennaisesti ja pysyvästi kuin kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 §:ssä tarkoitetaan. KAMK Oy maksoi KHO:n päätösten mukaisesti vuodelta 2013 kahden opettajan takautuvat palkkasaatavat työntajakuluineen sekä korvaukset työttömyysvakuutusrahastolle (TVR) ja työttömyyskassalle, yhteensä noin 100.000 euroa. Lisäksi KAMK Oy

maksoi oikeudenkäyntikulut, noin 25.000 euroa. Nämä maksut ja korvaukset sisältyivät vuoden 2016 tilinpäätökseen.

Kahden opettajan osalta tilanne on edelleen riidanalainen. KAMK Oy ei ottanut heitä palvelukseensa 1.1.2014 alkaen, koska asia on oikeudellisesti epäselvä KAMK-liikelaitoksen yhtiöidyttyä 1.1.2014. KAMKin yhtiöityessä siirryttiin noudattamaan Työsopimuslakia ([55/2001](#)) aiemman Lain kunnallisesta viranhaltijasta ([304/2003](#)) asemasta. Työsopimuslaissa ei ole irtisanotun työntekijän takaisinottovelvoitetta. Takautuvat palkkasaatavat työnantajakului- neen ja korvaukset TVR:lle ja työttömyyskassalle vuosilta 2014-2017 olisivat yhteensä noin 300.000 euroa. Vuonna 2017 KAMK maksoi asianajokuluja noin 66.000 euroa ja TVR mak- suja noin 21.000 euroa. Työsopimuslain mukaan laittomasta irtisanomisesta työnantajalle voidaan määrätä korvattavaksi 3-24 kuukauden palkka. Koska sopuratkaisua ei saatu ai- kaan, ratkaisua haetaan Kainuun käräjäoikeudessa. Käsittely tapahtunee vuoden 2018 aika- na. KAMK Oy varautuu mahdollisiin tuleviin kustannuksiin tekemällä 150.000 euron pakolli- sen varauksen tilinpäätökseen 2017.

KAMK Oy on laatinut erillisen henkilöstöraportin vuodesta 2014 alkaen.

1.7 Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää johtosääntöä, Kajaanin kaupungin konserniohjetta ja sisäisen valvonnan ohjetta. Johtosään- nön mukaan yhtiön hallitus huolehtii kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan järjestämisestä ja toimitusjohtaja vastaa ammattikorkeakoulun tehtävien taloudellisesta, tehokkaasta ja tulok- sellisesta hoitamisesta.

Osakeyhtiöittämisen myötä kaikki KAMKin sopimukset ja vakuutukset uusittiin. Sopimukset on koottu työryhmäsivustolle sopimustyypeittäin. Riskit kartoitettiin, arvioitiin ja niiden hallinta määriteltiin yksiköittäin/koko ammattikorkeakoulun tasolla talousarvion 2017 valmistelun yh- teydessä. Tunnistetuista riskeistä mikään ei toteutunut. Edustamis-, päätöksenteko-, hyväk- symis-, hankinta- ja allekirjoitusoikeuksissa noudatetaan yhtiöjärjestystä, johtosääntöä ja toimitusjohtajan erillispäätöksiä. Vastuut on määritelty henkilöittäin.

Hankintaprosessin oikeellisuuden varmistamiseksi KAMK Oy:n hankinnat ja kilpailutukset toteutetaan keskitetysti hankinta-asiantuntijan kautta. Hankintaprosessi toimii sähköisesti työryhmäsivustolla, jonne on keskitetty myös hankintaohjeistus, pienhankintojen hyväksyntä ja hankintasopimusten seuranta. Kilpailutetuista hankinnoista tehdään aina toimitusjohtajan päätös ja hankintasopimus. KAMK Oy osallistuu tarvittaessa myös Kainuun hankintarenkaan ja Kajaanin kaupungin kilpailutuksiin, Hanselin ja Kuntahankintojen kilpailutuksiin sekä (am- matti)korkeakoulujen yhteisiin hankintoihin (mm. ICT- ja kirjastoaineiston hankinnat), jolloin hankintapäätöksen tekee kilpailuttanut taho. KAMK Oy:n hankintapäätöksistä ei tullut yhtään valitusta vuonna 2017.

Kajaanin ammattikorkeakoulu on kehittänyt viime vuosien aikana voimakkaasti laadunvar- mistusjärjestelmää ja prosessejaan. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) auditoi ammattikorkeakoulun laadunvarmistusjärjestelmän marraskuussa 2014. [Arvioinnin tulokset](#) saatiin käyttöön keväällä 2015.

Turvallisen opiskelu- ja työympäristön varmistamiseksi työsuojelu- ja turvallisuusohjeet päivi- tetään ja erityyppistä turvallisuuskoulutusta järjestetään säännöllisesti. Vuonna 2015 KAMK laati oman [työsuojelun toimintaohjelmansa](#), jolla korvattiin aiemmin käytössä ollut Kajaanin kaupungin työsuojelun toimintaohjelma. Käytännön työstä vastaa yhdistetty yhteistoiminta- neuvottelukunta/työsuojelutoimikunta (YT/TS-ryhmä) sekä turvallisuustyöryhmä, jossa on

mukana kaikkien osaamisalueiden ja yksiköiden edustus ml. työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikkö. Jokaisessa rakennuksessa on turvallisuudesta vastaava henkilö ja turvallisuuskansio. Hätätilanteessa toimimista varten on ohjeistus kussakin luokassa ja henkilökunnan tiloissa. Koko henkilöstöllä ja opiskelijakunta KAMOn jäsenillä on käytössä kuvalliset henkilökortit, jotka toimivat myös kulkukortteina; KAMOon kuulumattomilla on käytössään kulkunappi. Viestintään poikkeustilanteissa on laadittu erillinen kriisiviestintäohje. Kampustalon valmius- ja turvallisuusyhteistyötä jatkettiin Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen (Kainuun Ammattiopisto ja lukio) kanssa.

1.8 Hallituksen esitys yhtiön tulosta koskeviksi toimenpiteiksi

Ammattikorkeakoululain (932/2014) 5 § mukaan ammattikorkeakouluosakeyhtiön toiminnan tarkoituksena ei saa olla voiton tavoittelu eikä se saa jakaa osakkeenomistajalle osinkoa taikka tuottaa muuta taloudellista etua osakkeenomistajalle tai muulle toimintaan osallistujalle.

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio 382.002,79 euroa kirjataan edellisten tilikausien voitto (tappio) tilille. Tappio sisältää 150.000 euron pakollisen varauksen.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu tappion käsittely hallituksen näemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

1.9 Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 250 osaketta, joiden nimellisarvo on 10 euroa/kpl. Kukin osake oikeuttaa 1 äänen yhtiökokouksessa.

2 TILINPÄÄTÖS

2.1 TULOSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2017</u>		<u>1.1.-31.12.2016</u>	
LIKEVAIHTO		16 918 165,04		16 280 230,63
Toiminnan muut tuotot		77 330,71		113 240,79
Materiaalit ja palvelut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-227 315,86		-208 367,28	
Ulkopuoliset palvelut	<u>-516 167,20</u>	-743 483,06	<u>-386 016,79</u>	-594 384,07
Henkilöstökulut:				
Palkat ja palkkiot	-9 930 961,14		-9 362 721,11	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 764 521,07		-1 671 657,63	
Muut henkilösivukulut	<u>-441 273,07</u>	-12 136 755,28	<u>-537 430,35</u>	-11 571 809,09
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-213 587,59</u>	-213 587,59	<u>-172 368,56</u>	-172 368,56
Toiminnan muut kulut		-4 272 172,54		-4 133 589,25
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		-370 502,72		-78 679,55
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Samankonsernin yrityksiltä	5,55		0,00	
Muilta	<u>1 932,02</u>	1 937,57	<u>1 916,65</u>	1 916,65
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	<u>-2 218,98</u>	-2 218,98	<u>-1 458,51</u>	-1 458,51
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-370 784,13		-78 221,41
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-370 784,13		-78 221,41
Tuloverot				
Tilikauden verot (-)	<u>-11 218,66</u>	-11 218,66	<u>-11 605,09</u>	-11 605,09
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		<u>-382 002,79</u>		<u>-89 826,50</u>

2.2 TASE

VASTAAVAA	Tase 31.12.2017		Tase 31.12.2016	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	12 890,23		18 689,20	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>270 562,03</u>	283 452,26	<u>166 914,49</u>	185 603,69
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	465 721,19		279 881,22	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	465 721,19	<u>23 041,73</u>	302 922,95
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	<u>3,00</u>	3,00	<u>1,00</u>	1,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikainen				
Siirtosaamiset	0,00	0,00	38 109,09	38 109,09
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	132 975,92		118 815,07	
Saamiset saman konsernin yhteisöiltä	5 798 834,34		6 044 571,56	
Muut saamiset	0,00		2 059,32	
Siirtosaamiset	<u>1 623 546,66</u>	7 555 356,92	<u>1 602 318,96</u>	7 767 764,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>8 304 533,37</u>		<u>8 294 401,64</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		2 500,00		2 500,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		5 406 404,31		5 406 404,31
Muut sidotut rahastot		0,00		0,00
Edellisten tilikausien voitto/tappio	291 458,84		381 285,34	
Tilikauden voitto (tappio)	<u>-382 002,79</u>	-90 543,95	<u>-89 826,50</u>	291 458,84
Oma pääoma yhteensä		<u>5 318 360,36</u>		<u>5 700 363,15</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		150 000,00		0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Kajaanin Ammattikorkeakoulun stipendirahasto		60 737,20		76 037,20
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Siirtovelat	<u>401 937,45</u>	401 937,45	<u>468 148,83</u>	468 148,83
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	233 758,40		197 092,91	
Ostovelat	630 547,55		195 115,72	
Velat saman konsernin yhteisöille	417 761,62		312 580,49	
Muut velat	321 047,74		557 225,90	
Siirtovelat	<u>770 383,05</u>	2 373 498,36	<u>787 837,44</u>	2 049 852,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>8 304 533,37</u>		<u>8 294 401,64</u>

2.1 RAHOITUSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2017</u>	<u>1.1.-31.12.2016</u>
Toiminnan rahavirta		
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	-370 784,13	-78 221,41
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	213 587,59	172 368,56
Rahoitustuotot ja -kulut	-281,41	458,14
Maksetut välittömät verot	-11 605,64	-698,27
Muut oikaisut; luovutusvoitto, pakollinen varaus	146 000,00	0,00
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-23 083,59	93 907,02
Käyttö pääoman muutos:		
Korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	250 517,08	-16 274,34
Korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	257 434,52	117 520,82
Toiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja (A)	484 868,01	195 153,50
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-897 051,89	-366 895,86
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot	4 000,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	423 202,47	146 508,30
Investointien rahavirta (B)	-469 849,42	-220 387,56
Rahoituksen rahavirta		
Maksullinen oman pääoman lisäys ml. SVOP	0,00	0,00
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	281,41	-458,14
Muu rahoitus	-15 300,00	25 692,20
Rahoituksen rahavirta (C)	-15 018,59	25 234,06
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+)/vähennys (-)	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden alussa	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden lopussa	0,00	0,00

2.2 LIITETIEDOT

2.2.1 Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta aiheutuneet muuttuvat kulut. Saadut avustukset on kirjattu hankintamenon vähennykseksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönotto-kuukaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet 3 vuotta

Muut pitkävaikutteiset menot 5 vuotta

Koneet ja kalusto 3-7 vuotta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle 3 vuotta, sekä pienhankinnat (alle 10.000 euroa, alv 0%) on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatiliikauden kuluksi.

Tuottojen jaksottaminen

Hanke- ja projektoiminnan tuotot kirjataan hyväksytyjen menojen suhteessa.

Tuotekehitys- ja pitkävaikutteisten menojen jaksottaminen

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Eläkkeiden kirjaaminen

Yhtiö vastaa henkilöstön mahdollisista varhe- ja kuel-maksuperusteisista maksuista 1.1.2014 alkaen.

2.2.2 Tuloslaskelman liitetiedot

	<u>1.1.-31.12.2017</u>	<u>1.1.-31.12.2016</u>
Liikevaihto		
OKM:n perusrahoitus	13 314 000,00	12 925 860,00
Tuet ja avustukset	2 640 394,74	2 717 973,73
Maksut ja korvaukset	105 286,79	54 968,16
Muu liikevaihto	858 483,51	581 428,74
	16 918 165,04	16 280 230,63
Toiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	49 287,86	51 627,86
Muut tuotot	28 042,85	61 612,93
	77 330,71	113 240,79
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	227 315,86	208 367,28
Ulkopuoliset palvelut	516 167,20	386 016,79
	743 483,06	594 384,07
	<u>1.1.-31.12.2017</u>	<u>1.1.-31.12.2016</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	52 234,08	45 926,66
Aineelliset hyödykkeet	161 353,51	126 441,90
	213 587,59	172 368,56
Toiminnan muut kulut		
Asiantuntijapalvelut	1 590 395,90	1 406 099,82
Majoitus- ja matkustuspalvelut	485 556,25	433 581,99
Terveyspalvelut	75 672,40	59 478,66
Opetus- ja kulttuuripalvelut	74 716,51	87 533,69
Muut yhteistoimintaosuudet	58 312,09	74 800,88
Muut palvelut	71 166,68	73 158,71
Materiaalihankinnat	178 814,82	198 827,78
Avustukset	189 649,57	162 497,98
Vuokrat	1 485 905,78	1 558 305,06
Muut toimintakulut	61 982,54	79 304,68
	4 272 172,54	4 133 589,25
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	11 600,00	11 250,00
Tilintarkastuslain 1.1,2§:ssä tarkoitettut toimeksiannot	7 564,00	9 399,18
Veroneuvonta	2 730,00	13 654,89
Muut palvelut	1 504,98	7 151,79
	23 398,98	41 455,86

	<u>1.1.-31.12.2017</u>	<u>1.1.-31.12.2016</u>
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	5,55	0,00
Muilta	683,01	0,00
Korkotuotot yhteensä	<u>688,56</u>	<u>0,00</u>
Muut rahoitustuotot		
Muilta	1 249,01	1 916,65
Muut rahoitustuotot yhteensä	<u>1 249,01</u>	<u>1 916,65</u>
Rahoitustuotot yhteensä	1 937,57	1 916,65
Muut rahoituskulut		
Muut rahoituskulut	-2 218,98	-1 458,51
Muut rahoituskulut yhteensä	<u>-2 218,98</u>	<u>-1 458,51</u>
Rahoituskulut yhteensä	-2 218,98	-1 458,51
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-281,41	458,14

Liiketoiminnan tuloslaskelma kululajeittain

	<u>1.1.-31.12.2017</u>	<u>1.1.-31.12.2016</u>
LIKEVAIHTO	1 014 910,33	656 024,74
Toiminnan muut tuotot	56 063,56	108 363,89
Materiaalit ja palvelut:		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 431,10	-25 677,40
Ulkopuoliset palvelut	<u>-162 780,66</u>	<u>-177 211,76</u>
		<u>-71 901,99</u>
		-97 579,39
Henkilöstökulut:		
Palkat ja palkkiot	-507 549,67	-299 079,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-91 347,08	-52 983,81
Muut henkilösivukulut	<u>-20 258,25</u>	<u>-16 485,76</u>
		-368 548,64
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-12 675,94</u>	<u>-12 675,94</u>
Toiminnan muut kulut	-203 738,63	<u>-11 965,44</u>
		-11 965,44
		-178 530,42
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	58 192,56	107 764,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	<u>-11,05</u>	<u>-11,05</u>
		<u>0,00</u>
		0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	58 181,51	107 764,74
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS -		
SIIRTOJA JA VEROJA	58 181,51	107 764,74
Tuloverot		
Tilikauden verot (-)	<u>-11 218,66</u>	<u>-11 218,66</u>
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	46 962,85	96 304,34

Erittely tuotoista ja kuluista perustehtävän ja liiketoiminnan osalta 1000e

	Perustehtävä	Liiketoiminta	Yhteensä
Tuotot			
Perusrahoitus	13 314,0	0,0	13 314,0
Tuet ja avustukset	2 383,7	256,7	2 640,4
Maksut ja korvaukset	105,3	0,0	105,3
Muu liikevaihto	100,3	758,2	858,5
Toiminnan muut tuotot	21,3	56,1	77,3
Kulut			
Materiaalit ja palvelut	-566,3	-177,2	-743,5
Henkilöstökulut	-11 517,6	-619,2	-12 136,8
Poistot	-200,9	-12,7	-213,6
Muut toimintakulut	-4 068,4	-203,7	-4 272,2
Tuloslaskelman liikevoitto/-tappio	-428,7	58,2	-370,5
Liikevoiton/-tappion jälkeiset erät	-0,3	-11,2	-11,5
Tilikauden voitto/tappio	-429,0	47,0	-382,0

Erittely toiminnan tuotoista ja kuluista tehdään OKM:n raportoinnin yhteydessä.

2.2.3 Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Sijoitukset		Yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Koneet ja kalusto	Enn.maksut ja keskener. hankinnat	Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.2017	53 208,42	260 820,89	749 865,85	162 163,86	1,00	1 226 060,02	
Lisäykset	5 797,85	144 284,80	746 967,24	0,00	2,00	897 051,89	
Vähennykset/rah.osuudet	0,00	0,00	-422 815,49	0,00	0,00	-422 815,49	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	23 041,73	-162 163,86	0,00	-139 122,13	
Hankintameno 31.12.2017	59 006,27	405 105,69	1 097 059,33	0,00	3,00	1 561 174,29	
Tilikauden poisto	-11 596,82	-40 637,26	-161 353,51	0,00	0,00	-213 587,59	
Kertyneet poistot ja arvonl. 31.12.2017	-34 519,22	-93 906,40	-469 984,63	0,00	0,00	-598 410,25	
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	12 890,23	270 562,03	465 721,19	0,00	3,00	749 176,45	
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	18 689,20	166 914,49	279 881,22	162 163,86	1,00	627 649,77	

Saamisten erittely	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset muilta		
Siirtosaamiset	0,00	38 109,09
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	<u>0,00</u>	<u>38 109,09</u>

Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yhteisöiltä		
Myyntisaamiset	88 589,31	122 920,91
Muut saamiset (konsernitilisaaminen)	5 709 534,52	5 915 045,17
Siirtosaamiset	710,51	6 605,48
Yhteensä	5 798 834,34	6 044 571,56

Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	132 975,92	118 815,07
Muut saamiset	0,00	2 059,32
Siirtosaamiset	1 623 546,66	1 602 318,96
Yhteensä	1 756 522,58	1 723 193,35

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	<u>7 555 356,92</u>	<u>7 767 764,91</u>
--	----------------------------	----------------------------

Siirtosaamisten olennaiset erät		
Eu-tuet ja avustukset/projektisaamiset	1 496 622,80	1 521 814,45
Kansaneläkelaitos/työterveyshuollon korvauslasku v.2017	41 592,50	33 039,02
Muut erät	85 331,36	47 465,49
	<u>1 623 546,66</u>	<u>1 602 318,96</u>

Oma pääoma	31.12.2017	31.12.2016
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	2 500,00	2 500,00
Osakepääoma 31.12.	2 500,00	2 500,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	2 500,00	2 500,00
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	5 406 404,31	5 406 404,31
Lisäykset	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	5 406 404,31	5 406 404,31
Muut rahastot 1.1.	0,00	34 977,20
Lisäykset	0,00	8 333,82
Vähennykset	0,00	-43 311,02
Muut rahastot 31.12.	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto/tappio	291 458,84	381 285,34
Tilikauden tappio	-382 002,79	-89 826,50
Vapaa oma pääoma yhteensä	5 315 860,36	5 697 863,15
Oma pääoma yhteensä	5 318 360,36	5 700 363,15
Taseen vastattavien liitetiedot	31.12.2017	31.12.2016
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	150 000,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	150 000,00	0,00
Tilivuoden 2017 kuluksi ja pakollisten varausten lisäykseksi on kirjattu 150.000 euroa. Tällä varaudutaan käärejäoikeuteen menevän oikeudellisen kiistan mahdollisiin kustannuksiin.		
Pitkäaikaiset velat	31.12.2017	31.12.2016
Velat muille		
Muut pitkäaikaiset siirtovelat muilta	401 937,45	468 148,83
Pitkäaikaiset velat yhteensä	401 937,45	468 148,83
Lyhytaikaiset velat		
Velat saman konsernin yhteisöille		
Saadut ennakot	212 725,75	203 512,57
Ostovelat	178 212,31	109 067,92
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	26 823,56	0,00
	417 761,62	312 580,49
Velat muille		
Saadut ennakot	233 758,40	197 092,91
Ostovelat	630 547,55	195 115,72
Muut velat	321 047,74	557 225,90
Siirtovelat	770 383,05	787 837,44
	1 955 736,74	1 737 271,97
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 373 498,36	2 049 852,46
Siirtovelkojen olennaiset erät		
KuEL-maksut, palkkaperusteinen/ työnantaja ja työntekijä	0,00	221 192,42
Palkat sosiaalikuluihin	61 261,71	78 204,29
Muut erät	709 121,34	488 440,73
	770 383,05	787 837,44

2.2.4 Vakuudet ja vastuusitoumukset

Eläkevastuut

Yhtiön eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä (KEVA).

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	501 462,56	571 146,08
Myöhemmin maksettavat	<u>526 865,53</u>	<u>635 573,79</u>
Leasing-vastuut yhteensä	1 028 328,09	1 206 719,87

Muut vastuusitoumukset

Vuokrasopimusvastuut

Kajaanin kaupunki/Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitos

neljässä rakennuksessa tilat; toistaiseksi voimassaolevat vuokrasopimukset

vastuuna 6 kk:n vuokra

664 457,40	643 245,96
------------	------------

Canorama tulostuslaitteiden käyttövuokrasopimus; määräaikainen 4v.

vastuuna 6 kk:n vuokra (sopimus päättyy 30.9.2017)

<u>73 507,12</u>	<u>73 507,12</u>
------------------	------------------

Olenaiset vuokrasopimukset yhteensä

737 964,52	716 753,08
-------------------	-------------------

Sopimusvastuut

Eu-hankkeiden vastuut/käyttötalous

13 708 928,34	10 985 119,10
---------------	---------------

Eu-hankkeiden vastuut/investoinnit

<u>705 623,93</u>	<u>259 453,88</u>
-------------------	-------------------

Eu-hankkeiden vastuut yhteensä

14 414 552,27	11 244 572,98
----------------------	----------------------

OKM-hankevastuut yhteensä

250 208,64	231 763,16
-------------------	-------------------

Sopimusvastuut sisältävät käynnissä olevat hankkeet ja käytössä olevat valtionavustukset 1.1.2014 alkaen.

EU-hankkeissa on enimmillään mahdollisuus saadun avustuksen takaisinperintään noin 15 vuotta hankkeen päättymisen jälkeen, mikäli mahdollisissa jälkitarkastuksissa on ilmennyt epäselvyyksiä hankkeiden toteutuksessa ja avustusohjeiden seurannassa. Valtionavustusten osalta mahdollisuus saadun avustuksen takaisinperintään on 10 vuotta viimeisen maksuerän maksamisesta.

Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy:llä ei ole tiedossa olevia takaisinperintäesityksiä.

2.2.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	<u>1.1.-31.12.2017</u>	<u>1.1.-31.12.2016</u>
<i>Johdon palkat ja palkkiot</i>		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä hallituksen jäsenet	240 356,87	233 885,27

2.2.6 Muut sidotut rahastot

<u>Muut sidotut rahastot ja toimeksiantojen pääomat:</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Stipendirahastot;		
K-kauppiaat ja Kesko -stipendirahasto	10 113,07	10 113,07
Osuuskauppa Maakunnan stipendirahasto	691,78	941,78
Muut stipendirahastot	<u>49 932,35</u>	<u>64 982,35</u>
Stipendirahasto, varat maksuliikennetilillä	60 737,20	76 037,20

ALLEKIRJOITUKSET

Hallitus ja toimitusjohtaja allekirjoittavat Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n vuoden 2017 tilinpäätöksen, antavat sen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja yhtiökokouksen vahvistettavaksi.

Kajaanissa 27. päivänä helmikuuta 2018

KAMK Oy:n hallitus:

Aki Räisänen, puheenjohtaja

Kari Saukkonen, varapj.

Risto Hämäläinen

Arto Karjalainen

Toni Kempainen

Teemu Turunen

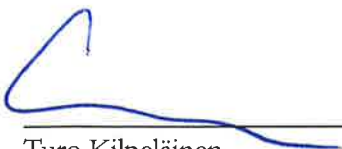
Minna Partanen

Markku Oikarinen

Anni Rimpiläinen

Turo Kilpeläinen
toimitusjohtaja/rehtori

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Kajaanissa 1. päivänä maaliskuuta 2018

Antti Kääriäinen, KHT, JHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA JA SÄILYTSTAVOISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Tuloslaskelma	sähköinen
Tase	sähköinen
Rahoituslaskelma	sähköinen
Tilipuitteet	sähköinen
Ostoreskontra	sähköinen
Myyntireskontra	sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen
Palkkakirjanpito	sähköinen
Tasekirja	paperituloste
Tase-erittelyt	paperituloste
Tilinpäätös	sidottu

TOSITELAJIT

Käyttöomaisuushankinnat ja myynnit	AA	sähköinen
Poistokirjaukset	AF	sähköinen
Investointien purkaminen	AZ	sähköinen
Konekielinen tilite	BA	sähköinen
Ostomaksu (automaattinen)	BM	sähköinen
Luottotappiot	DL	sähköinen
Asiakkaat - tasaus	DT	sähköinen
Myyntisuoritus (viitteellinen)	DV	sähköinen
Myyntisuoritus (manuaalinen)	DZ	sähköinen
Ostolaskut/Rondo	KR	sähköinen
Toimittajat -maksu	KZ	sähköinen
Toimittajat, hyvitys	KG	sähköinen
Liittymä kassajärjestelmä	M1	sähköinen
Liittymä ProExellent (palkka)	M3	sähköinen
M2 matkalaskut	M8	sähköinen
Korkolaskut	RC	sähköinen
Myyntilaskut	RV	sähköinen
Muistiotositteet	SA	paperituloste
Muistiotositteet (Excel-tallennus)	SB	paperituloste
Käteisalennuskirjaus	SC	sähköinen
Rondo muistiotosite	SR	sähköinen
Pääkirjatilien tasaus	ST	sähköinen

Sähköisessä muodossa KTM:n päätöksen 47/1998 mukaisesti arkistoitava kirjanpito-aineisto on tallennettuna yhtiön kirjanpitoa hoitavan Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän palvelimella, joka sijaitsee Kajaanissa.

Tasekirja ja muu kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön toimitiloissa.